

Список використаної літератури:

1. Колодчин В.В. Особливості участі прокурора в судовому розгляді // Порівняльно-аналітичне право. — 2014. — № 5. — С. 376-379 // Режим доступу: http://pap.in.ua/5_2014/113.pdf
2. Дем'янова О., Дем'янов С. Окремі аспекти організації доказової діяльності під час судового провадження у суді першої інстанції: погляд з позиції захисту // Вісник Національної асоціації адвокатів України. — 2015. — № 5(13). — С. 28-31.
3. Коментар редакції // Вісник Національної асоціації адвокатів України. — 2015. — № 5(13). — С. 31-32.
4. Литвин О.В. Кримінально-процесуальне доказування у стадії судового розгляду: дис.... канд. юрид. наук: 12.00.09 / Литвин Олександр Валерійович. — Одеса, 2016. — 214 с.

КРЕТ Г. Р.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
завідувач кафедри кримінального процесу та криміналістики
Івано-Франківського юридичного інституту,
кандидат юридичних наук, доцент

ПЕРЕЛІК МАЙНА, НА ЯКЕ НЕ МОЖЕ БУТИ НАКЛАДЕНО АРЕШТ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ: НЕОБХІДНІСТЬ НОРМАТИВНОГО ВИЗНАЧЕННЯ

Підстави для арешту майна визначені статтею 170 КПК України, норми якої закріплюють перелік майна, на яке може бути накладено арешт у кримінальному провадженні. Зокрема, зі змісту частин 3-6 статті 170 КПК України випливає, що перелік осіб, на майно яких може бути накладено арешт, залежить від мети його накладення, визначеної частиною 2 статті 170 КПК України:

1) з метою забезпечення збереження речових доказів — майно будь-якої фізичної або юридичної особи за наявності достатніх підстав вважати, що воно відповідає критеріям, зазначеним у статті 98 КПК України;

2) з метою забезпечення спеціальної конфіскації — майно підозрюваного, обвинуваченого, засудженого або третьої особи за наявності достатніх підстав вважати, що воно підлягатиме спеціальній конфіскації у випадках, передбачених КК України;

3) з метою забезпечення конфіскації майна як виду покарання або заходу кримінально-правового характеру щодо юридичної особи — майно підозрюваного, обвинуваченого, засудженого або юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, за наявності достатніх підстав вважати, що суд у випадках, передбачених КК України, може

призначити покарання у виді конфіскації майна або застосувати до юридичної особи захід кримінально-правового характеру у виді конфіскації майна;

4) з метою забезпечення відшкодування шкоди, завданої внаслідок кримінального правопорушення (цивільний позов), чи стягнення з юридичної особи отриманої неправомірної вигоди — майно підозрюваного, обвинуваченого, засудженого, фізичної чи юридичної особи, яка в силу закону несе цивільну відповідальність за шкоду, завдану діями (бездіяльністю) підозрюваного, обвинуваченого, засудженого або неосудної особи, яка вчинила суспільно небезпечне діяння, а також юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, за наявності обґрунтованого розміру цивільного позову у кримінальному провадженні, а так само обґрунтованого розміру неправомірної вигоди, яка отримана юридичною особою, щодо якої здійснюється провадження [1].

Перелік майна, на яке може бути накладено арешт, визначений частиною 10 статті 170 КПК України, відповідно до якої арешт може бути накладений у встановленому КПК України порядку на рухоме чи нерухоме майно, гроші у будь-якій валюті готівкою або у безготівковій формі, у тому числі кошти та цінності, що знаходяться на банківських рахунках чи на зберіганні у банках або інших фінансових установах, видаткові операції, цінні папери, майнові, корпоративні права, щодо яких ухвалою чи рішенням слідчого судді, суду визначено необхідність арешту майна [1]. Як вказує Р. Герасимов, норми статті 170 КПК України додатково обмежують обсяг майна, що може бути арештоване, власністю підозрюваного, обвинуваченого та осіб, які в силу закону несуть цивільну відповідальність за їх дії [2, с. 187]. Таким чином, норми КПК України дозволяють обмежити право фізичних та юридичних осіб володіти і користуватися майном, яке було передане їм підозрюваним, обвинуваченим або особами, які в силу закону несуть цивільну відповідальність за шкоду, завдану діями підозрюваного, обвинуваченого або неосудної особи, яка вчинила суспільно небезпечне діяння. Водночас, з огляду на неможливість застосування арешту щодо майна, яке належить цим фізичним та юридичним особам на праві власності, обмеження їх права щодо володіння та користування таким майном є неприпустимим.

Поряд із переліком майна, на яке може бути накладено арешт, частина 10 статті 170 КПК України передбачає, що не може бути арештовано майно, якщо воно перебуває у власності добросовісного набувача, крім арешту майна з метою забезпечення збереження речових доказів [1]. При цьому, на відміну від частини 3 статті 126 КПК України 1960 року [3], чинний кримінальний процесуальний закон не містить загальної норми, яка б визначала перелік майна, на яке не може накладатися арешт. Водночас, правильне визначення кола предметів, які не підлягають арешту, дозволить запобігти порушенням недоторканності права власності та позбавленню осіб, вказаних у частинах 3-6 статті 170 КПК України, предметів першої необхідності.

У зв'язку з цим частину 10 статті 170 чинного КПК України доцільно доповнити першим реченням, яке за аналогією з частиною 3 статті 126 КПК України 1960 року та з урахуванням норм статті 170 чинного КПК України викласти у такій редакції:

«Арешт не може бути накладено на предмети першої потреби, які використовуються підозрюваним, обвинуваченим, засудженим, фізичною особою, яка в силу закону несе цивільну відповідальність за шкоду, завдану діями (бездіяльністю) підозрюваного, обвинуваченого, засудженого або неосудної особи, яка вчинила суспільно небезпечне діяння, і членами її родини. Перелік цих предметів визначено в Додатку до Кримінального кодексу України».

Список використаної літератури:

1. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. № 4651-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651%D0%B0-17>
2. Герасимов Р. Деякі питання застосування арешту майна за новим Кримінальним процесуальним кодексом України / Р. Герасимов // Слово Національної школи суддів України : Загальнодержавне науково-практичне та науково-методичне юридичне видання. Спеціальний випуск : Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Кримінальний процесуальний кодекс України: практика застосування та перспективи розвитку». – 2013. – № 4 (5). – С. 186-194.
3. Кримінально-процесуальний кодекс України від 28.12.1960 р. (втратив чинність) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1001-05>

ДРОЗДОВ О. М.

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого,
доцент кафедри кримінального процесу, кандидат юридичних наук, доцент,
адвокат, Голова Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури,
Перший проректор Вищої школи адвокатури

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ЗАХИСНИКА ПІД ЧАС ЕКСТРАДИЦІЇ (ЗА МАТЕРІАЛАМИ ПРАКТИКИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ)

Видача особи (екстрадиція) – видача особи державі, компетентними органами якої ця особа розшукується для притягнення до кримінальної відповідальності або виконання вироку. Екстрадиція включає: офіційне звернення про встановлення місця перебування на території